

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2017 r.

Pozycja 26

POSTANOWIENIE

z dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sygn. akt K 24/14

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Leon Kieres – sprawozdawca
Julia Przyłębska
Mariusz Muszyński,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 kwietnia 2017 r., połączonych wniosków:

- 1) Rady Miejskiej w Koźuchowie o zbadanie zgodności:
 - a) art. 7 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, ze zm.) w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607),
 - b) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10, art. 176 pkt 4 i 5 i art. 247 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135) w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
 - c) art. 11a ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230, poz. 1373), w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
 - d) art. 16 ust. 1b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, ze zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 291, poz. 1706), w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia

- finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- e) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.), w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753, ze zm.) w zakresie, w jakim rozszerza zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- f) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- 2) Rady Gminy Kolsko o zbadanie zgodności:
- a) art. 7 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- b) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy z 9 czerwca 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. b w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- c) art. 11a ust. 5 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z 16 września 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- d) art. 16 ust. 1b ustawy z 13 października 1998 r. powołanej w punkcie 1 lit. d, w brzmieniu nadanym ustawą z 21 grudnia 2011 r. powołaną w punkcie 1 lit. d, w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- e) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy z 12 marca 2004 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z 23 stycznia 2009 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,

- f) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- 3) Rady Miejskiej w Nowej Soli o zbadanie zgodności:
- a) art. 7 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- b) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy z 9 czerwca 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. b w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- c) art. 11a ust. 5 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z 16 września 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- d) art. 6 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 lit. a-b ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121), w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- e) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy z 12 marca 2004 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z 23 stycznia 2009 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w zakresie, w jakim rozszerza zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- f) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,

4) Rady Powiatu Nowosolskiego o zbadanie zgodności:

- a) art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- b) art. 16 ust. 1b ustawy z 13 października 1998 r. powołanej w punkcie 1 lit. d, w brzmieniu nadanym ustawą z 21 grudnia 2011 r. powołaną w punkcie 1 lit. d, w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- c) art. 130a ust. 5f ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1018), w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- d) art. 180 oraz art. 247 ust. 1 i 4 ustawy z 9 czerwca 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. b w zakresie, w jakim zwiększają obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,

5) Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim o zbadanie zgodności:

- a) art. 7 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- b) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10, art. 176 pkt 4 i 5 i art. 247 ust. 4 ustawy z 9 czerwca 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. b w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- c) art. 16 ust. 1b ustawy z 13 października 1998 r. powołanej w punkcie 1 lit. d, w brzmieniu nadanym ustawą z 21 grudnia 2011 r. powołaną w punkcie 1 lit. d, w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- d) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy z 12 marca 2004 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z 23 stycznia 2009 r. powołanej w punkcie 1 lit. e, w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych

- gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- e) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- 6) Rady Gminy Siedlisko o zbadanie zgodności:
- a) art. 7 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- b) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy z 9 czerwca 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. b w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- c) art. 11a ust. 5 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z 16 września 2011 r. powołanej w punkcie 1 lit. c, w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- d) art. 16 ust. 1b ustawy z 13 października 1998 r. powołanej w punkcie 1 lit. d, w brzmieniu nadanym ustawą z 21 grudnia 2011 r. powołaną w punkcie 1 lit. d, w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,
- e) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. powołanej w punkcie 1 lit. a w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) umorzyć postępowanie na skutek cofnięcia wniosku.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W związku z uchwałą nr XLVII/301/2014 z 28 marca 2014 r., powziętą na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 15 marca 2014 r. Rada Powiatu Nowosolskiego wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

a) art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, ze zm.; dalej: ustawa o dochodach j.s.t.) w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607; dalej: EKSL),

b) art. 16 ust. 1b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442; dalej: ustawa o ubezpieczeniach społecznych), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 291, poz. 1706) w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

c) art. 40a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 260; dalej: ustawa o drogach publicznych) oraz § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie obliczania maksymalnej stawki opłaty elektronicznej (Dz. U. Nr 77, poz. 417) w zakresie, w jakim zwiększają obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

d) art. 130a ust. 5f ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.; dalej: ustawa o ruchu drogowym), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1018) w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

e) art. 180 oraz art. 247 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135; dalej: ustawa o wspieraniu rodziny) w zakresie, w jakim zwiększają obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek finansowy, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

f) art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361; dalej: ustawa o podatku dochodowym), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588) w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych powiatu bez jednoczesnego ograniczenia nałożonych na niego zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Uzasadnienie przedstawionych w *petitum* wniosku zarzutów wnioskodawca poprzedził omówieniem treści normatywnej przepisów powołanych jako wzorce kontroli zaskarżonych przepisów.

Niekonstytucyjność art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach j.s.t., w ocenie wnioskodawcy, polega na pominięciu przez ustawodawcę uregulowania mechanizmów kompensujących jednostkom samorządu terytorialnego koszty dodatkowych zadań oraz dochody utracone na skutek zmian legislacyjnych. Jego konsekwencją jest brak możliwości efektywnego finansowania stale rozszerzanego przez ustawodawcę zakresu zadań własnych. Niewydolność finansowa jednostek samorządu terytorialnego godzi natomiast w zdolność do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania zadań publicznych, a więc w art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji. Niemożliwe jest bowiem wykonywanie tych zadań we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność bez zapewnienia adekwatnych środków na ich realizację. Narusza także zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wyrażoną w art. 2 Konstytucji, przez to, że wywołuje przekonanie o niewydolności władz samorządowych.

Zaskarżając art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe powiatu bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, wnioskodawca podniósł, że zmiana art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych wprowadzona ustawą z 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń, spowodowała zwiększenie wysokości udziału płatników w finansowaniu składek na ubezpieczenie rentowe z 4,5% na 6,5% podstawy wymiaru. W samym 2012 r. spowodowało to wzrost wydatków o 490 704 zł. Powstałe w ten sposób uszczuplenie w budżecie powiatu nie zostało w żaden sposób zrekompensowane przez ustawodawcę.

Uzasadniając zarzut niekonstytucyjności art. 130a ust. 5f ustawy o ruchu drogowym, wnioskodawca wskazał, że przepis ten nałożył na powiaty nowe zadanie własne polegające na usuwaniu pojazdów i prowadzeniu parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w wypadkach wymienionych w ustawie. Powstałe w ten sposób obciążenia organizacyjno-finansowe powiatu nie zostały w żaden sposób zrekompensowane. Ustawodawca nie przewidział bowiem skutecznego mechanizmu wyrównawczego, który złagodziłby finansowe skutki wprowadzanych zmian. Powiat Nowosolski na realizację tego zadania po zmianie zaskarżonego przepisu ustawą z 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw wydatkował 52 093 zł, czyli o 51 700 zł więcej niż w roku poprzednim.

W stosunku do art. 180 oraz art. 247 ust. 1 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny wnioskodawca podniósł, że brak jednoznacznego określenia procentowego udziału budżetu państwa (dotacji celowej) w realizacji zadań wynikających z kwestionowanych przepisów powoduje stan niepewności co do wysokości środków, jakie musi przeznaczyć na ich sfinansowanie, a zatem narusza art. 2 Konstytucji. Nałożenie na powiaty nowych zadań przez zaskarżone przepisy nie zostało zrekompensowane zapewnieniem środków na ich realizację. Wnioskodawca wskazał także, że w projekcie ustawy skutki finansowe wprowadzonych regulacji oszacowano średnio na kwotę 39 131,60 zł na powiat, podczas gdy w 2013 r. powiat Nowosolski na realizację tych zadań przeznaczył 1 267 028 zł. Według dostępnych wyliczeń wydatki powiatu nowosolskiego na realizację tych zadań nieznajdujące pokrycia w dotacji celowej z budżetu państwa w 2014 r. wyniosą odpowiednio 2 353 481 zł.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 40a ust. 1 i 4 ustawy o drogach publicznych oraz § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie obliczania maksymalnej stawki opłaty elektronicznej (Dz. U. Nr 77, poz. 417) z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL;

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób

fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588), z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Powyższe regulacje nie są adresowane do powiatów i nie mieszczą się w zakresie ich kompetencji, a podniesione zarzuty są oczywiście bezzasadne.

2. W związku z uchwałą nr XXXII.212.2014 z 31 stycznia 2014 r. powziętą na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 25 marca 2015 r. Rada Gminy Kolsko wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

1) art. 7 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

2) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 oraz art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

3) art. 3 pkt 3 i 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409), w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675), z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

4) art. 11a ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856; dalej: ustawa o ochronie zwierząt), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230, poz. 1373), w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

5) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 291, poz. 1706), w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

6) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2013.182; dalej: ustawa o pomocy społecznej), w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753), w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

7) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

8) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1588, ze zm.) w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych gminy bez

jednoczesnego ograniczenia nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Podobnie jak we wniosku Rady Powiatu Nowosolskiego, Rada Gminy Kolsko argumentację przedstawionych w *petitum* wniosku zarzutów poprzedziła omówieniem treści normatywnej przepisów powołanych jako wzorce kontroli zaskarżonych przepisów.

W ocenie wnioskodawcy, niekonstytucyjność art. 7 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., polega na pominięciu przez ustawodawcę uregulowania mechanizmów kompensujących jednostkom samorządu terytorialnego koszty dodatkowych zadań oraz dochody utracone wskutek zmian legislacyjnych. Pozostałe argumenty podniesione w celu uzasadnienia tego przepisu są tożsame z argumentami wskazanymi we wniosku powiatu Nowosolskiego.

Niekonstytucyjność art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny wnioskodawca upatruje w braku jednoznacznego określenia procentowego udziału budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z kwestionowanych przepisów w formie dotacji celowych. Stan niepewności co do wysokości środków, jakie jednostki samorządu terytorialnego muszą przeznaczyć na realizację adresowanych do nich zadań, narusza art. 2 Konstytucji. Obciążeniu związanemu z obowiązkiem zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej i asystentów rodziny, a także ustanowienia szeregu limitów ograniczających m.in. liczbę rodzin zastępczych, nie towarzyszy zapewnienie adekwatnych środków na realizację tych zadań. W zakresie, w jakim konstruuje obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej, ogranicza swobodę j.s.t. kształtowania mechanizmów pomocy rodzinie. Nie mogą bowiem zmniejszyć kosztów, które generuje ustawa. Wobec tego ustawodawca ogranicza polityczną swobodę władz samorządowych kształtowania wydatków, co godzi w samodzielność jednostek samorządu terytorialnego.

Uzasadniając zarzut niekonstytucyjności art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, wnioskodawca wskazał, że nakłada się na gminy obowiązek ponoszenia kosztów realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Wprawdzie nie stanowi to nowego zadania i mieści się w zakresie zadania określonego jako zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie, jednak generuje dodatkowe koszty. W gminie Kolsko w 2012 r. wydatki związane z realizacją tego zadania wyniosły 2 885,81 zł, a ustawodawca nie przewidział żadnego mechanizmu wyrównawczego, gwarantującego choćby częściową kompensację tych kosztów co – zdaniem wnioskodawcy – narusza art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji.

W ocenie wnioskodawcy, naruszenie Konstytucji przez art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych polega na zwiększeniu wysokości udziału płatników składek w finansowaniu składek na ubezpieczenie rentowe osób wskazanych w ustawie z 4,5% do 6,5% podstawy wymiaru. W samym 2012 r. spowodowało wzrost wydatków o 62 380,90 zł, a powstałe w ten sposób uszczuplenie w budżecie gminy nie zostało zrekompensowane przez ustawodawcę.

Zarzut niekonstytucyjności art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej wnioskodawca uzasadnił brakiem mechanizmu kompensującego ponoszone przez gminy wydatki na przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przed zmianą stanowiły one zadanie zlecone, natomiast obecnie zostały przekształcone w zadanie własne gmin. Jak wskazał wnioskodawca, zadanie to w całości finansowane jest z dochodów własnych i subwencji, a wysokość wydatków na ten cel w gminie Kolsko wynosiła w 2012 r. 16 341,53 zł.

Podnosząc zarzut niekonstytucyjności art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., wnioskodawca wskazał, że sam mechanizm udziałów w podatkach dochodowych jest niewydolny ze względu na zbyt niski udział procentowy we wskazanych podatkach w stosunku do nakładanych na j.s.t. zadań. Transferowy charakter tego źródła dochodów j.s.t.

nie spełnia zasadniczego wymogu stawianego dochodom własnym, tj. możliwości wpływania przez organy samorządowe na elementy konstrukcji tych podatków. Jednostki samorządu terytorialnego pozbawione są wpływu na ich wydajność fiskalną, a przez to również na wysokość uzyskiwanych stąd dochodów. Ponadto, jak podkreślił wnioskodawca, zwiększenie wysokości udziałów w podatkach dochodowych spowodowało zmniejszenie subwencji ogólnej, dotacji celowych i likwidację części rekompensującej subwencji ogólnej. Zmiany z 2003 r. nie zapewniły pokrycia powstałego wskutek tej likwidacji niedoboru środków finansowych na realizację zadań własnych j.s.t. Przyjęty obecnie poziom udziałów 39,34% w podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 ust. 2 ustawy) i 6,71% w podatku dochodowego od osób prawnych (art. 4 ust. 3 ustawy) wnioskodawca uznał za nieadekwatny z punktu widzenia realizowanych zadań, a przez to niezgodny z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i 165 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z uwagi na brak legitymacji rzeczowej wnioskodawców (art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Na podstawie zarządzenia Prezesa TK z 27 października 2014 r. przekazano wniosek Rady Gminy Kolsko do łącznego rozpoznania z wnioskiem Rady Powiatu Nowosolskiego, z uwagi na tożsamość przedmiotu sprawy.

3. Na podstawie uchwały nr LVI/316/14 z 7 lutego 2014 r., powziętej na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 25 marca 2014 r. Rada Miejska w Koźuchowie wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

1) art. 7 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

2) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10, art. 176 pkt 4 i 5 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

3) art. 3 pkt 3 i 3a ustawy Prawo budowlane, w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675) z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

4) art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230, poz. 1373), w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

5) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, (Dz. U. Nr 291, poz. 1706), w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

6) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753), w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

7) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

8) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1588, ze zm.), w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych gminy bez jednoczesnego ograniczenia nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Podniesione przez wnioskodawcę argumenty uzasadniające przedstawione zarzuty są tożsame z przedstawionymi we wniosku Rady Gminy Kolsko.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z uwagi na brak legitymacji rzeczowej wnioskodawców (art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Na podstawie zarządzenia Prezesa TK z 27 października 2014 r. przekazano wniosek Rady Miejskiej w Koźuchowie do łącznego rozpoznania z wnioskami Rady Powiatu Nowosolskiego i Rady Gminy Kolsko, z uwagi na tożsamość przedmiotu sprawy.

4. Na podstawie uchwały nr LII/382/13 z 30 grudnia 2013 r., powziętej na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 25 marca 2014 r. Rada Miejska w Nowej Soli wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

1) art. 7 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

2) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

3) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

4) art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez za-

pewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

5) art. 6 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264; dalej: ustawa o aktach stanu cywilnego), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1 lit. a-b ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121), w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

6) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

7) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

8) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych gminy bez jednoczesnego ograniczenia nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Uzasadniając zarzut niekonstytucyjności art. 6 ust. 3 i 5 ustawy o aktach stanu cywilnego, wnioskodawca wskazał, że wprowadza on obowiązek zatrudnienia na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego innej osoby niż wójt (burmistrz, prezydent miasta) w gminach liczących powyżej 50 000 mieszkańców oraz obowiązek zatrudnienia innej niż wójt osoby na stanowisku zastępcy (zastępców) kierownika urzędu stanu cywilnego, bez zapewnienia adekwatnych środków na sfinansowanie tego zadania. Wydatki związane z obowiązkiem utworzenia, wyposażenia i utrzymania stanowisk pracy kierowników i zastępców kierowników urzędu stanu cywilnego w gminie Nowa Sól wyniosły odpowiednio 197 580 zł w roku 2008, 253 715 zł w roku 2009, 241 871 zł w roku 2010, 246 128 zł w roku 2011 i 262 592 zł w roku 2012, czyli dotąd łącznie 1 201 886 zł. Otrzymana przez gminę kwota dofinansowania z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wystarczyła na pokrycie niewiele ponad połowy tej kwoty (52%). Pozostałą część, tj. 572 450 zł gmina pokryła ze środków własnych.

Pozostałe argumenty podniesione przez wnioskodawcę uzasadniające przedstawione zarzuty są tożsame z przedstawionymi we wniosku Rady Gminy Kolsko.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z uwagi na brak legitymacji rzeczowej wnioskodawców (art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Na podstawie zarządzenia Prezesa TK z 27 października 2014 r. przekazano wniosek Rady Miejskiej w Nowej Soli do łącznego rozpoznania z wnioskami Rady Powiatu Nowosolskiego, Rady Gminy Kolsko i Rady Miejskiej w Kozuchowie, z uwagi na tożsamość przedmiotu sprawy.

5. Na podstawie uchwały nr XXV/252/2014 z 31 stycznia 2014 r., powziętej na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 15 kwietnia 2014 r. Rada Miejska w Bytomiu Odrzańskim wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

1) art. 7 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

2) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10, art. 176 pkt 4 i 5 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

3) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

4) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

5) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej, w brzmieniu nadanym przez art. 20 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, w zakresie, w jakim rozszerzają zakres zadań własnych gmin bez zapewnienia środków kompensujących wynikające stąd dodatkowe wydatki, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

6) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

7) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych gminy bez jednoczesnego ograniczenia nałożonych na nią zadań z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Podniesione przez wnioskodawcę argumenty uzasadniające przedstawione zarzuty są tożsame z przedstawionymi we wniosku Rady Gminy Kolsko.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób

fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z uwagi na brak legitymacji rzeczowej wnioskodawców (art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Na podstawie zarządzenia Prezesa TK z 27 października 2014 r. przekazano wniosek Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim do łącznego rozpoznania z wnioskami Rady Powiatu Nowosolskiego, Rady Gminy Kolsko, Rady Miejskiej w Kozuchowie i Rady Miejskiej w Nowej Soli, z uwagi na tożsamość przedmiotu sprawy.

6. Na podstawie uchwały nr XXVIII/198/2014 z 31 stycznia 2014 r., powziętej na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 188 pkt 1, 2 i 3 Konstytucji, 15 kwietnia 2014 r. Rada Gminy Siedlisko wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności:

1) art. 7 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim nie uwzględnia mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty dodatkowych zadań jednostek samorządu terytorialnego, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

2) art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny w zakresie, w jakim nakładają na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

3) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

4) art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 9 ustawy z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie, w jakim nakłada na gminę nowe zadania bez zapewnienia środków na ich realizację, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

5) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych, w brzmieniu nadanym ustawą z 21 grudnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w zakresie, w jakim zwiększa obciążenia finansowe gmin bez zapewnienia środków kompensujących powstały w ten sposób uszczerbek, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

6) art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. w zakresie, w jakim przewidują udział gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie nieadekwatnym do zakresu nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL,

7) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w zakresie, w jakim prowadzi do istotnego obniżenia przychodów podatkowych gminy bez jednoczesnego ograniczenia nałożonych na nią zadań, z art. 2 i art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Podniesione przez wnioskodawcę argumenty uzasadniające przedstawione zarzuty są tożsame z przedstawionymi we wniosku Rady Gminy Kolsko.

Postanowieniem z 17 września 2014 r. Trybunał odmówił nadania wnioskowi dalszego biegu w zakresie zbadania zgodności:

1) art. 3 pkt 3 i 3a prawa budowlanego, w brzmieniu nadanym przez ustawę z 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,

2) art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 28 lit. a ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z uwagi na brak legitymacji rzeczowej wnioskodawców (art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Na podstawie zarządzenia Prezesa TK z 27 października 2014 r. przekazano wniosek Rady Gminy Siedlisko do łącznego rozpoznania z wnioskami Rady Powiatu Nowosolskiego, Rady Gminy Kolsko, Rady Miejskiej w Koźuchowie, Rady Miejskiej w Nowej Soli i Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim, z uwagi na tożsamość przedmiotu sprawy.

7. W piśmie procesowym z 18 listopada 2014 r. wnioskodawcy przedstawili uzupełniający materiał dowodowy w postaci wyliczenia kosztów realizacji poszczególnych zadań nakładanych na daną jednostkę samorządu terytorialnego przez ustawy wymienione w *petitum* złożonych wniosków oraz wskazali wielkość środków finansowych zapewnionych na realizację tych zadań z budżetu państwa. Wnioskodawcy podkreślili, że obowiązujące przepisy nie przewidują odpowiednich mechanizmów kompensujących utracone dochody i koszty realizacji dodatkowych zadań nakładanych na jednostki samorządu terytorialnego przez ustawy. Niepokojąca, w ocenie wnioskodawców, jest również coraz częstsza praktyka ustawodawcy nakładania na jednostki samorządu terytorialnego obowiązków ustawowych bez zapewnienia choćby minimalnych środków finansowych pozwalających na ich realizację. Sytuacja taka prowadzi do pogorszającej się z roku na rok kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego i godzi w normy konstytucyjne określające status i zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce.

8. Prokurator Generalny w piśmie z 20 sierpnia 2015 r. zajął stanowisko, że

1) art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t.,

2) art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 pkt 13 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny,

3) art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt,

4) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych,

5) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej

są zgodne z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL i nie są niezgodne z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji.

W pozostałym zakresie wniosł o umorzenie postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.).

Odnosząc się do kwestii formalnych, Prokurator Generalny uznał, że przedmiotem badania merytorycznego nie może być art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach j.s.t. Przepis ten został zakwestionowany we wnioskach Rady Gminy Kolsko, Rady Miejskiej w Nowej Soli oraz Rady Gminy Siedlisko, podczas gdy jego treść odnosi się tylko do województw. Brak legitymacji wnioskowej wskazanych wnioskodawców skutkuje umorzeniem postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r.

Prokurator Generalny wskazał, że „brak odpowiednich mechanizmów kompensacyjnych” w przepisach dotyczących dochodów własnych i subwencji ogólnych jednostek samorządu terytorialnego wnioskodawcy łączą z konkretnymi wydatkami na nowe bądź zwiększone zadania własne, o których mowa w zaskarżonych przepisach. Z uwagi na to, że na realizację zadań własnych samorządu powinny być przeznaczane środki z różnych źródeł, Prokurator Generalny uznał, że zarzuty wnioskodawców dotyczą w istocie takiego mechanizmu finansowania przez gminy i powiaty zadań własnych określonego w art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., w którym nie uwzględniono nałożonych na gminy i powiaty nowych zadań lub zwiększenia zadań dotychczasowych. Z tego względu konstytu-

cyjność przepisów regulujących mechanizm finansowania gmin i powiatów powinna być zbadana łącznie z poszczególnymi przepisami zaskarżonymi przez wnioskodawców.

Odnosząc się do zarzutu niezgodności art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10, art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 i art. 247 ust. 1 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny z art. 2, art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 Konstytucji oraz z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL, Prokurator Generalny przedstawił przyczyny przeniesienia na gminy zadań, o których mowa w zaskarżonych przepisach. Omówił także sposób finansowania tych zadań wynikający z ustawy.

Przed merytorycznym ustosunkowaniem się do zaskarżonych przepisów, Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania w odniesieniu do art. 17 ust. 1, art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10 oraz art. 180 pkt 1-12 i pkt 14-15 ustawy o wspieraniu rodziny na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r., wobec niedopuszczalności wydania wyroku. Wskazane przepisy określają bowiem nowe zadania własne gmin i powiatów oraz sposób ich realizacji. Wnioskodawcy nie kwestionują natomiast faktu obciążenia ich nowymi zadaniami własnymi, lecz nieadekwatny mechanizm finansowania tych zadań.

Prokurator Generalny wniósł również o umorzenie postępowania w zakresie kontroli konstytucyjności art. 247 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, ze względu na utratę mocy obowiązującej.

W ocenie Prokuratora Generalnego, merytorycznemu rozpoznaniu podlegają art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 pkt 13 oraz art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, ponieważ tylko one dotyczą zakresu finansowania zadań własnych gmin i powiatów.

W odniesieniu do zaskarżonych przepisów ustawy o wspieraniu rodziny Prokurator Generalny przypomniał, że zadania własne gmin i powiatów w tym zakresie przez 6 kolejnych lat od wejścia w życie tej ustawy dofinansowywane są w formie dotacji celowych z budżetu państwa, przy czym wysokość tych dotacji może przekroczyć 50% wydatków na realizację zadania. Prokurator Generalny wskazał również, że wnioskodawcy otrzymali środki na pokrycie znacznej części wydatków na te zadania w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Wynika stąd, że gminy i powiaty powinny dostosować zakres planowanych działań do otrzymanych kwot dotacji przez uzupełnienie brakującej kwoty środkami własnymi albo dostosować wymiar zatrudnienia do przyznanej kwoty. Ewentualny niedobór środków związany z nałożeniem na j.s.t. nowych lub zwiększonych zadań może zostać pokryty z innych źródeł dochodów, tj. z dochodów własnych, w tym z udziałów w podatkach dochodowych i subwencji ogólnych.

Prokurator Generalny, analizując kwoty dochodów i wydatków, ujęte budżetach wnioskodawców na rok 2014, wskazał, że pojawiające się niedobory środków na pokrycie zadań określonych w zaskarżonych przepisach nie uniemożliwiają realizacji zadań w związku z wejściem w życie art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 pkt 13 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny. Zadania te są finansowane w całości bądź w znacznej części (do 90% rzeczywistych kosztów) z budżetu państwa w formie dotacji celowych.

Dlatego też Prokurator Generalny wniósł o stwierdzenie zgodności art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 pkt 13 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 Konstytucji, a także z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Zajmując stanowisko w odniesieniu do zarzutu niezgodności powyższych przepisów z zasadą ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wyrażoną w art. 2 Konstytucji, oraz z art. 165 Konstytucji, Prokurator Generalny wskazał, że wnioskodawcy dokonują błędnej interpretacji tej zasady. Wbrew temu, co podnoszą wnioskodawcy, jej treścią „nie jest zapewnienie przez państwo dostatecznego dostępu obywateli zamieszkałych na terenie gmin i powiatów do świadczeń ze strony władzy publicznej”. Dlatego też uznał, że art. 2

Konstytucji jest nieadekwatnym wzorcem kontroli zaskarżonych przepisów, i wniósł o stwierdzenie, że art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 176 pkt 4 i 5 i art. 180 pkt 13 i art. 247 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny nie są niezgodne z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 165 Konstytucji, Prokurator Generalny zauważył, że mimo wskazania jako wzorca kontroli całego przepisu, wnioskodawcy łączą go tylko z jego ustępem 2, wyrażającym zasadę sądowej ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Z uwagi na brak uzasadnienia naruszenia przez zaskarżone przepisy art. 165 ust. 1 Konstytucji, a więc niespełnienie wymagań art. 32 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r., Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W ocenie Prokuratora Generalnego, umorzeniu podlega także badanie naruszenia art. 165 ust. 2 Konstytucji. Zaskarżone przepisy ustawy o dochodach j.s.t. oraz ustawy o wspieraniu rodziny nie pozbawiają jednostek samorządu terytorialnego możliwości ochrony ich praw w postępowaniu przed sądami. Dlatego też wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie, ze względu na oczywistą bezzasadność.

Prokurator Generalny wskazał, że stanowisko w przedmiocie zarzutów naruszenia przez zaskarżone przepisy art. 165 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającej z art. 2 Konstytucji, pozostaje aktualne również w odniesieniu do pozostałych zarzutów wnioskodawców. W związku z tym w dalszej części uzasadnienia swojego stanowiska pominął rozważania w tym względzie.

Ustosunkowując się do zarzutu niezgodności art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt z art. 167 ust. 1 i 4 w związku art. 16 ust. 2 Konstytucji i z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL, Prokurator Generalny podkreślił, że zadania gmin wynikające z ustawy o ochronie zwierząt nie są nowymi zadaniami i już wcześniej ich realizacja była finansowana z dochodów własnych. W oparciu o dane liczbowe, Prokurator Generalny wskazał, że wejście w życie zaskarżonej regulacji nie spowodowało nadmiernego wzrostu wydatków gmin, a także nie uniemożliwiło wykonywania innych zadań tych jednostek. Zwiększone wydatki jednostek samorządu terytorialnego związane z finansowaniem zadań wynikających z zaskarżonych przepisów mogą być pokrywane ze wszystkich źródeł ich dochodów bez szkody dla realizacji pozostałych zadań publicznych. W ocenie Prokuratora Generalnego, art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt są zgodne z art. 167 ust. 1 i 4 w związku art. 16 ust. 2 Konstytucji, a także z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Prokurator Generalny nie zgodził się również z zarzutem niekonstytucyjności art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych. Zauważył, że podniesienie o 2 punkty procentowe składki na powszechnie ubezpieczenia rentowe, w części finansowanej przez płatników, zrównuje tę składkę do wysokości obowiązującej przed pierwszą połową 2007 r. Analizując zwiększenie wydatków związane z wejściem w życie zaskarżonych przepisów na tle globalnej sumy dochodów jednostek samorządu terytorialnego, które złożyły wnioski, Prokurator Generalny podkreślił, że skala tych wydatków jest niewielka i nie powoduje oczywistej dysproporcji między zakresem zadań a poziomem dochodów. Ponadto wnioskodawcy nie przedstawili dowodów wskazujących na to, że obowiązki wynikające z zaskarżonych przepisów uniemożliwiły im realizację jakiegoś zadania publicznego. Dlatego też uznał, że wejście w życie art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych nie naruszyło gwarantowanej w Konstytucji samodzielności finansowej wnioskodawców, i wniósł o stwierdzenie, że art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach

społecznych są zgodne z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 Konstytucji, a także z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Analizując zarzut niezgodności art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 Konstytucji i z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL, Prokurator Generalny przedstawił, jak kształtował się obowiązek finansowania zadań wynikających z zaskarżonych przepisów z uwzględnieniem możliwości ich pokrycia dotacją celową. Wskazał również, jaki był udział tych wydatków w globalnej kwocie dochodów wnioskodawców. W świetle przeprowadzonego porównania skonkludował, że wydatki te pochłonęły znikomą część dochodów i nie uniemożliwiły wykonywania innych zadań. Nie zachodzi w tym wypadku oczywiście dysproporcja między zakresem zadań a poziomem dochodów. Nie doszło zatem do naruszenia konstytucyjnej zasady samodzielności finansowej gmin. W związku z powyższym Prokurator Generalny wniósł o stwierdzenie, że art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. oraz art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej są zgodne z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 Konstytucji, a także z art. 9 ust. 1, 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL.

Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania w zakresie badania konstytucyjności art. 6 ust. 3 i 5 ustawy o aktach stanu cywilnego i art. 130a ust. 5f ustawy o ruchu drogowym, w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą z 22 lipca 2010 r., na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r., z powodu utraty przez te przepisy mocy obowiązującej przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał.

W odniesieniu do zarzutu niekonstytucyjności art. 130a ust. 5f prawa o ruchu drogowym, na marginesie Prokurator Generalny zwrócił uwagę, że pojazd, o którym mowa w zaskarżonym przepisie, jest usuwany z drogi, co do zasady, na koszt właściciela, a wydanie takiego pojazdu następuje po okazaniu dowodu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie (art. 130a ust. 1 zdanie pierwsze oraz art. 130a ust. 7 ustawy). Natomiast opłaty i koszty związane z usuwaniem i parkowaniem (przechowywaniem) pojazdów na obszarze danego powiatu stanowią dochód własny powiatu (art. 130a ust. 6 i 6e ustawy o ruchu drogowym).

9. Pismem z 23 grudnia 2015 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o przedstawienie w terminie dwóch miesięcy – od daty otrzymania niniejszego pisma – przewidzianej w art. 84 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064) opinii, czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego może wywoływać skutki wiążące się z nakładami finansowymi nieprzewidywanymi w ustawach, o których mowa w art. 84 powołanej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

Termin przedstawienia Trybunałowi odpowiedzi w powyższej kwestii został przedłużony na wniosek Ministra Finansów do 25 kwietnia 2016 r. Jak bowiem wskazał Minister Finansów w piśmie z 25 lutego 2016 r., udzielenie odpowiedzi wymagało szczegółowej analizy przepisów, która wiąże się z dużym nakładem pracy.

W kolejnym piśmie z 16 września 2016 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się ponownie do pani Prezesa Rady Ministrów o przedstawienie w ciągu dwóch tygodni odpowiedzi, czy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego może wywoływać skutki wiążące się z nakładami finansowymi nieprzewidywanymi w ustawach, o których mowa w art. 44 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157).

10. Marszałek Sejmu w piśmie z 22 lutego 2017 r. wniósł o stwierdzenie, że:

- 1) art. 4 ust. 2 i 3, art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t.,
- 2) art. 17 ust. 1, art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 i art. 247 ust. 1 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny,
- 3) art. 11a ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie zwierząt,

4) art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych,
5) art. 17 ust. 1 pkt 19 i 20 ustawy o pomocy społecznej,
6) art. 130a ust. 5f zdanie pierwsze ustawy o ruchu drogowym
są zgodne z art. 167 ust. 1 i 4 w związku z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji oraz z zasadą ochrony zaufania samorządu do państwa i stanowionego przez nie prawa, wywodzoną z art. 2 Konstytucji.

Ponadto wniósł o umorzenie postępowania w pozostałym zakresie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W pierwszej kolejności Marszałek Sejmu dokonał analizy formalnoprawnej zarzutów podniesionych we wnioskach. Wskazał, że wnioskodawcy nie uzasadnili w żaden sposób zarzutu niezgodności kwestionowanych przepisów z art. 9 ust. 2 i 4 w związku z art. 1 EKSL. Toteż postępowanie w tym zakresie podlega umorzeniu ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Umorzeniu podlega także postępowanie w zakresie badania konstytucyjności art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach j.s.t. Przepis ten odnosi się do subwencji ogólnej przysługującej województwom, a więc nie może podlegać kontroli w postępowaniu zainicjowanym przez gminy i powiaty.

Niedopuszczalne jest także merytoryczne badanie art. 77 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny. Art. 79 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny dotyczy zatrudniania koordynatorów pieczy zastępczej, którzy są zatrudniani przez organizatora pieczy zastępczej. Organizatorem pieczy zastępczej jest powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Z uwagi na to, że przepis ten został zaskarżony we wnioskach gmin, nie może być przedmiotem badania TK ze względu na brak legitymacji wnioskowej. Nie podlega badaniu merytorycznemu również art. 10 i art. 77 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny. W odniesieniu do wszystkich zaskarżonych przepisów tej ustawy wnioskodawcy podnieśli zarzut nałożenia nowych zadań bez zapewnienia środków na ich realizację. Koreponduje z tym wzorzec kontroli, którym wnioskodawcy uczynili zasadę adekwatności. Mając na względzie wskazany przez wnioskodawców zakres zaskarżenia oraz wzorzec kontroli, przedmiot badania powinny stanowić jedynie art. 17 ust. 1, art. 79 ust. 1, art. 176 pkt 4 i 5 oraz art. 180 i art. 247 ust. 1 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny. Powyższych warunków nie spełniają natomiast art. 10 i art. 77 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny.

Marszałek Sejmu wniósł o umorzenie badania konstytucyjności art. 6 ust. 3 i 5 ustawy o aktach stanu cywilnego ze względu na utratę mocy obowiązującej tego przepisu.

W dalszej części pisma Marszałek Sejmu dokonał analizy danych finansowych przedstawionych w pismach wnioskodawców, obrazujących wzrost wydatków związanych z realizacją nałożonych na nich zadań. Przedstawił również kształtowanie się linii orzeczniczej TK w zakresie zasady adekwatności i wymagań dowodowych dotyczących zarzutów j.s.t. podniesionych w pismach procesowych. W świetle przeprowadzonych rozważań Marszałek Sejmu stwierdził, że dane finansowe przedstawione przez wnioskodawców nie stanowią należytego uzasadnienia zarzutu naruszenia zasady odpowiedniości udziału samorządu w dochodach publicznych. Żaden z wnioskodawców nie wykazał, że osiągnięte przez niego dochody nie są wystarczające do realizacji zadań. Nie zdołał zatem obalić domniemania konstytucyjności zaskarżonych przepisów.

Uzupełniając Marszałek Sejmu przedstawił także swoje uwagi o konkretnych zarzutach sformułowanych na gruncie zaskarżonych przepisów.

Odnosząc się do zarzutu pominięcia przez ustawodawcę w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy o dochodach j.s.t. mechanizmów zapewniających wzrost poziomu dochodów wraz ze zwiększaniem zakresu zadań, Marszałek Sejmu wskazał, że brak jest podstaw do wywodzenia

istnienia takich obowiązków po stronie ustawodawcy. Z zasady adekwatności nie wynika automatyzm każdorazowego zwiększania środków j.s.t. wraz z nakładaniem nowych zadań. Jak długo samorządy są w stanie realizować w ramach posiadanych środków dodatkowe zadania, tak długo nie można mówić o naruszeniu zasady adekwatności. W ocenie Marszałka Sejmu, wnioskodawcy nie zdołali wykazać obowiązku uregulowania, a tym samym pominięcia w zaskarżonych przepisach, części rekompensującej subwencji ogólnej.

Nie zasługują na uwzględnienie także zarzuty dotyczące zbyt niskiej wysokości udziałów w podatkach dochodowych określone w art. 4 ust. 2 i 3 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. Marszałek Sejmu podkreślił, że gminy wskazały tylko, jak kształtują się dochody uzyskiwane z podatku dochodowego od osób fizycznych bez prezentacji dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych. Zauważył również, że do wykazania nieadekwatności dochodów j.s.t. należy określić wysokość dochodów ze wszystkich źródeł i odnieść je do kosztów realizacji wykonywanych zadań. Dane o wysokości środków z jednego źródła dochodów nie wystarczą do obalenia domniemania konstytucyjności zaskarżonych przepisów.

Zdaniem Marszałka Sejmu, wnioskodawcy nie wykazali również niekonstytucyjności art. 17 ust. 1, art. 176 pkt 4 i 5, art. 180 i art. 247 ust. 1 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny. Dofinansowanie dotacjami z budżetu państwa zadań określonych w powyższych przepisach odbywa się w ramach specjalnego programu. Nie stanowi ono pełnego pokrycia kosztów wykonywania tych zadań. Jednak, w ocenie Marszałka Sejmu, z zasady adekwatności nie wynika obowiązek całkowitego ich finansowania. Jeżeli wnioskodawcy są w stanie uzupełnić brakujące kwoty ze środków własnych, nie można mówić o naruszeniu Konstytucji.

Marszałek Sejmu nie zgodził się z zarzutami wnioskodawców co do niezgodności art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt. Wskazał, że zaskarżony przepis dotyczy nałożenia na gminę obowiązku finansowania działań podejmowanych na podstawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Wnioskodawcy nie kwestionują natomiast zadania w zakresie dotyczącym wyłapywania zwierząt bezdomnych. Przedmiotem badania powinien być tylko art. 11a ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie zwierząt. Zarzuty wnioskodawców dotyczą obowiązku finansowania programu ochrony zwierząt ze środków własnych gmin bez zapewnienia odpowiedniego finansowania. To natomiast stanowi treść art. 11a ust. 5 zdanie drugie ustawy o ochronie zwierząt.

W ocenie Marszałka Sejmu, uszczegółowienie obowiązków gmin w ramach realizacji tego programu nie stanowi nałożenia nowego zadania, a jedynie skonkretyzowanie w sposób, który zapewni prawidłowość jego wykonywania.

Odnosząc się do zarzutu niekonstytucyjności art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych, Marszałek Sejmu zwrócił uwagę, że składki rentowe opłacane przez wnioskodawców za osoby zatrudnione w jednostkach i urzędach samorządowych nie są zadaniem własnym gmin i powiatów, lecz obowiązkiem wynikającym ze stosunku pracy. Jedynie w odniesieniu do składek opłacanych od osób, które nie pozostają w takim stosunku, można mówić o wykonywaniu zadania własnego przez wnioskodawców.

Wskazał, że kwestionowane podwyższenie wysokości składki rentowej oznacza w rzeczywistości powrót do stanu z pierwszej połowy 2007 r. Natomiast obniżenie składki w latach 2008-2011 nie spowodowało adekwatnego uszczuplenia dochodów j.s.t.

Marszałek Sejmu nie zgodził się zarzutami wnioskodawców dotyczącymi niekonstytucyjności art. 17 ust. 1 pkt 19-20 ustawy o pomocy społecznej. Realizacja zadania określonego w tym przepisie dofinansowana jest dotacjami celowymi z budżetu państwa na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753). Poza zakresem oceny w niniejszej sprawie pozostaje natomiast kwestia,

w jakim stopniu kwoty z dotacji przyznawanych z budżetu państwa wystarczają na realizację zadań określonych w tych przepisach.

Nie zasługuje na uwzględnienie, w ocenie Marszałka Sejmu, zarzut dotyczący braku skutecznego mechanizmu finansowania zadania określonego w art. 130a ust. 5f ustawy o ruchu drogowym. Zadanie zostało sformułowane w zdaniu pierwszym tego przepisu, zatem badaniu merytorycznemu powinien podlegać art. 130a ust. 5f zdanie pierwsze ustawy o ruchu drogowym.

Marszałek Sejmu podkreślił, że środki na realizację tego zadania mają pochodzić z opłat za usunięcie pojazdu z drogi i opłaty za parkowanie pojazdu.

Zdaniem Marszałka Sejmu, zaskarżone przez wnioskodawców przepisy nie naruszają art. 2, art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji. Zarzucana niezgodność z zasadą pewności prawa, wyrażoną w art. 2 Konstytucji, nie wynika z samego nałożenia na samorząd nowych obowiązków, ale z niezapewnienia odpowiednich środków finansowych na realizację powierzonych zadań. Zagadnienie to stanowi jednak przedmiot odrębnego zarzutu, tj. naruszenia zasady odpowiedniości udziału samorządu terytorialnego w dochodach publicznych. Zarzut ten podlega ocenie w kontekście innych wzorców konstytucyjnych, w szczególności art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji, a także art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji. Natomiast argumentacja wnioskodawców dotycząca naruszenia art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji odnosi się wyłącznie do kwestii finansowej samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Dlatego też stwierdzenie zgodności tych przepisów z zasadą adekwatności przesądza jednocześnie o ich zgodności z art. 16 ust. 2 i art. 165 ust. 2 Konstytucji.

11. Minister Rozwoju i Finansów w piśmie z 23 lutego 2017 r. przedstawił opinię w sprawie skutków finansowych wiążących się z nakładami finansowymi nieprzewidywanymi w ustawie budżetowej. Wskazał, że ewentualne stwierdzenie niezgodności zaskarżonych przepisów z Konstytucją wiąże się z bardzo dużymi skutkami finansowymi, których nie można ująć w ustawie budżetowej na rok, w którym zapada wyrok.

Szacunkowe skutki finansowe stwierdzenia niekonstytucyjności art. 16 ust. 1b ustawy o ubezpieczeniach społecznych dla budżetu państwa będą wynosić około 10,6 mld zł (w warunkach 2017 r.).

Zwiększenie udziału jednostek samorządu terytorialnego w PIT tylko o 1 punkt procentowy, w warunkach 2017 r., spowoduje zmniejszenie dochodów budżetu państwa o 881 970 tys. zł, przy równoczesnym zwiększeniu dochodów jednostek samorządu terytorialnego o tę samą kwotę, natomiast zwiększenie wielkości udziału jednostek samorządu terytorialnego w CIT tylko o 1 punkt procentowy spowoduje, w warunkach 2017 r., spadek dochodów budżetu państwa o 386 531 tys. zł, przy równoczesnym zwiększeniu o tę samą kwotę dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Minister Rozwoju i Finansów zwrócił także uwagę, że powyższe zmiany spowodują pogłębienie dysproporcji między jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie dochodów podatkowych. W efekcie będzie to skutkowało koniecznością zwiększenia wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wyrównanie różnic w formie części wyrównawczej subwencji ogólnej o 102,7 mln zł oraz wzrost wpłat gmin do budżetu państwa o 7,5 mln zł. W odniesieniu do powiatów, zwiększenie udziału w PIT o 1 punkt procentowy spowoduje zwiększenie części wyrównawczej subwencji ogólnej o 169,7 mln zł oraz zwiększenie wpłat powiatów do budżetu państwa o 103,5 mln zł.

W odniesieniu do zaskarżonych przepisów ustawy o ochronie zwierząt i ustawy o ruchu drogowym, Minister Rozwoju i Finansów wskazał, że stwierdzenie niekonstytucyjności spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa, jednakże dokładne wyszacowanie kosztów nie jest możliwe. Zadania własne określone w tych przepisach są finansowane

z dochodów własnych i nie ma takich danych, na podstawie których możliwe byłoby ustalenie wysokości wydatkowanych kwot.

Trudności z ustaleniem skutków finansowych dotyczą także zaskarżonych przepisów ustawy o wspieraniu rodziny. Realizacja tego zadania jest częściowo finansowana z dotacji z budżetu państwa, a w pozostałym zakresie pokrywana z dochodów własnych j.s.t. Na koszt wykonywania tego zadania składają się wynagrodzenia asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej. Ministerstwo nie ma danych o wysokości tych wynagrodzeń.

Podobne trudności dotyczą zakwestionowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej. Wysokość skutków finansowych dla budżetu państwa byłaby wypadkową wypłacanych przez gminy zasiłków.

Minister Rozwoju i Finansów poinformował, że w ustawie budżetowej na 2017 r. zostały zaplanowane środki na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny – łącznie w wysokości 107 636 tys. zł oraz na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej – łącznie w wysokości ok. 4 800 000 tys. zł.

W dalszej części pisma Minister Rozwoju i Finansów podał również zbiorcze dane dotyczące kształtowania się wysokości dochodów j.s.t. z poszczególnych źródeł dochodów.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT od początku obowiązywania ustawy o dochodach j.s.t. wzrosły o 153,4%, tj. z 14 551 mln zł w 2004 r. do 36 870 mln zł w roku 2015. W tym samym okresie dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku CIT wzrosły z 1 556 mln zł w 2004 r. do 2 512 mln zł w 2015 r., tj. o 61,4%. Na przestrzeni lat 2004-2015 w relacji dochodów z PIT w dochodach ogółem i dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego udział ulegał zmianie i łącznie dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego wzrósł w dochodach ogółem z 16,5% do 19,1%, a w dochodach własnych z 32,0% do 36,8%. Minister Rozwoju i Finansów podkreślił, że w latach 2004-2007 budżety jednostek samorządu terytorialnego korzystały ze stale wzrastających dochodów z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), będących funkcją ogólnej koniunktury gospodarczej.

Zaplanowane na 2017 r. dochody j.s.t. z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynoszą łącznie 43 869 188 tys. zł, z tego gminy uzyskają 33 417 843 tys. zł.

Wysokość subwencji ogólnej dla gmin i powiatów w 2017 r. w porównaniu z 2004 r. jest wyższa o 75,6%. Wzrost ten był niezależny od zakresu zadań jednostek samorządu terytorialnego. Minister Rozwoju i Finansów przedstawił też dane, jak w tym okresie kształtowała się wysokość poszczególnych części subwencji ogólnej.

Zaznaczył nadto, że poziom dochodów j.s.t. zależy także od decyzji podejmowanych przez władze samorządowe w zakresie dochodów własnych. Możliwość ustalania stawek podatków lub wprowadzania ulg podatkowych wpływa na wysokość ich dochodów. W latach 2004-2015, gminy i miasta na prawach powiatu podjęły decyzje o zastosowaniu szeroko pojętych ulg podatkowych, w wyniku których do ich budżetów nie wpłynęła kwota 44 896 mln zł, co stanowiło 5,7% ich dochodów własnych.

Dotacje na dofinansowanie zadań własnych samorządów w latach 2004-2015 wzrosły o 149,8%, a dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej wzrosły o 118,0%.

Oprócz wyżej wymienionych dochodów j.s.t. otrzymują wsparcie finansowe ze środków pochodzących z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej; wypłaty w latach 2005-2015 wyniosły 4,5 mld zł. Uzyskują także wpływy z budżetu Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez te jednostki.

Ogółem główne składniki dochodów gmin, powiatów i miast na prawach powiatu w latach 2004-2015 dochody własne j.s.t. wzrosły o 124,1%, dotacje o 130,5%, a subwencje ogólne o 66,8%. Minister Rozwoju i Finansów zwrócił uwagę, że wnioskodawcy, zaskarżając

zmiany w aktach normatywnych skutkujące ubytkiem dochodów, nie odnotowali tych, które skutkowały wzrostem dochodów.

Odnosząc się do sytuacji wnioskodawców, wskazał, że ich dochody własne w 2015 r. w stosunku do 2004 r. łącznie wzrosły średnio o 120,7% (w przypadku Gminy Kolsko nawet o 191,2%), subwencje o 45,4%, a dochody własne Powiatu Nowosolskiego wzrosły o 127,4%, zaś subwencje o 37,1%.

12. W piśmie z 24 lutego 2017 r., które wpłynęło do Trybunału 27 lutego 2017 r., Rada Gminy Nowa Sól przedstawiła szczegółowe dane finansowe obrazujące skutki funkcjonowania zaskarżonych w jej wniosku przepisów.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W dniu wyznaczonej rozprawy, o godz. 12.20 pełnomocnik Rady Powiatu Nowosolskiego, Rady Miejskiej w Nowej Soli, Rady Miejskiej w Koźuchowie, Rady Gminy Kolsko, Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim i Rady Gminy Siedlisko wniósł o jej odroczenie z uwagi na konieczność zapoznania się ze stanowiskiem Sejmu i stanowiskiem Ministra Rozwoju i Finansów. Wniósł także o wyłączenie z udziału w rozpatrywaniu sprawy sędziego Mariusza Romana Muszyńskiego wyznaczonego zamiast sędziego Marka Zubika. Nie czekając na rozpatrzenie powyższych wniosków przez Trybunał Konstytucyjny, pełnomocnik wnioskodawców o godz. 12.58 cofnął wnioski inicjujące postępowanie w sprawie, z uzasadnieniem, że postępowanie przed Trybunałem w jego obecnym stanie nie gwarantuje podstawowych standardów sprawiedliwości proceduralnej.

2. W związku z wycofaniem 28 lutego 2017 r. – w imieniu wnioskodawców – wniosków o „kontrolę konstytucyjności prawa” oraz ich sprostowaniem z 2 marca 2017 r., Przewodniczący składu orzekającego zarządzeniem z 15 marca 2017 r., zwrócił się do Rady Powiatu Nowosolskiego, Rady Miejskiej w Nowej Soli, Rady Miejskiej w Koźuchowie, Rady Gminy Kolsko, Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim i Rady Gminy Siedlisko o przedstawienie uchwał upoważniających pełnomocnika do cofnięcia wniosku z 25 marca 2014 r.

3. Uchwałą nr XLII/340/17 Rady Miejskiej w Nowej Soli z 16 marca 2017 r., uchwałą nr XXXIII/166/2017 Rady Powiatu Nowosolskiego z 17 marca 2017 r., uchwałą nr XXVIII/168/2017 Rady Gminy Kolsko z 20 marca 2017 r., uchwałą nr XVI/162/2017 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z 20 marca 2017 r., uchwałą nr XXXIX/332/17 Rady Miejskiej w Koźuchowie z 20 marca 2017 r. i uchwałą nr XXV/171/2017 Rady Gminy Siedlisko z 23 marca 2017 r. wnioskodawcy wyrazili wolę cofnięcia wniosku o kontrolę konstytucyjności prawa i zatwierdzili cofnięcie dokonane przez upoważnionych pełnomocników.

4. Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: otpTK) wnioskodawca może do rozpoczęcia rozprawy wycofać wniosek. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego przyjmuje się, że prawo do cofnięcia wniosku przed rozpoczęciem rozprawy mieści się w granicach swobodnego uznania wnioskodawcy i jest jednym z przejawów zasady dyspozycyjności, na której opiera się postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym (por. postanowienia z: 4 marca 1999 r., sygn. SK 16/98, OTK ZU nr 2/1999, poz. 26, 8 marca 2000 r., sygn. K 32/98, OTK ZU nr 2/2000, poz. 64, 13 września 2000 r., sygn. K 24/99, OTK ZU nr 6/2000, poz. 192 oraz z 12 grudnia 2005 r., sygn. K 49/05, OTK ZU nr 11/A/2005,

poz. 142). Cofnięcie wniosku przed rozpoczęciem rozprawy nie podlega kontroli Trybunału Konstytucyjnego, co w konsekwencji oznacza obligatoryjność umorzenia postępowania stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 1 otpTK.

Kierując się powyższymi ustaleniami, należy stwierdzić, że wnioskodawcy skutecznie cofnęli wnioski, zatem postępowanie w tym zakresie podlega umorzeniu w trybie art. 59 ust. 1 pkt 1 otpTK.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.